



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

Αθήνα, 14/11/2024

Ταχ.Δ/ση : Κοραή 4,
Αθήνα, 10565
Πληροφορίες : Ν. Νταλίδου
Τηλ. : 2103278148
e-mail : ntalnikol@gmail.com
yfypourgous@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: «Δημιουργία δομής φιλοξενίας για κακοποιημένες γυναίκες στο Νομό Λασιθίου».

ΣΧΕΤ.: Η αριθ. πρωτ. 445/24.10.2024 Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ Αικατερίνη Σπυριδάκη, Κατερίνα Καζάνη και Γεώργιος Μουλκιώτης, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) είναι ο **αρμόδιος φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα** μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής. Παράλληλα, αποτελεί τον κατεξοχήν αρμόδιο φορέα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Αυτή τη στιγμή λειτουργεί στην ελληνική επικράτεια ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών για την προστασία των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας το οποίο αποτελείται από:

- 1. την 24ωρη γραμμή βοήθειας SOS 15900**
- 2. 44 Συμβουλευτικά Κέντρα**
- 3. 20 Ξενώνες Φιλοξενίας**

Οι Δομές του Δικτύου αναπτύχθηκαν κατά την **Προγραμματική Περίοδο 2007-2013**, από το ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση», στο πλαίσιο του «Εθνικού Προγράμματος για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών 2009-2013», ενώ κατά την **Προγραμματική Περίοδο 2014-2020** συνεχίστηκε η λειτουργία τους στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Πλέον έχουν ενταχθεί στα νέα Περιφερειακά Προγράμματα στο πλαίσιο της **Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027**.

Όσον αφορά, το δίκτυο δομών της Γ.Γ.Ι.Α.Δ έχει προγραμματιστεί να εκπονηθεί μελέτη βιωσιμότητας, προκειμένου να ληφθούν υπόψη όλες οι παράμετροι για την συνέχιση της εύρυθμης λειτουργίας τους, τις ανάγκες και τα κόστη, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλισή πόρων.

Β. Με το άρθρο 25 του ν.4604/2019 (Α΄ 50) «Προώθηση της ουσιαστικής Ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας-Ρυθμίσεις για την απονομή ιθαγένειας-Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση-Λοιπές διατάξεις» δίνεται η **δυνατότητα** στους ΟΤΑ να συστήσουν οργανική μονάδα, με τίτλο «Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών», με αρμοδιότητες αυτές που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο. Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών υπάγεται στη Διεύθυνση του ΟΤΑ που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας. Για τη δημιουργία επομένως δομής φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας ή/και συμβουλευτικού κέντρου στην Ανατολική Αττική, θα πρέπει να διερευνηθεί από ενδιαφερόμενο Δήμο της εν λόγω Περιφερειακής Ενότητας η δυνατότητα χρηματοδότησης από κάποιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα (π.χ ΠΕΠ), διαφορετικά η νέα δομή θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου, ο οποίος πρέπει επίσης μέσω των διαδικασιών προγραμματισμού προσλήψεων ή με άλλο τρόπο - πχ. μετακίνηση προσωπικού- να μεριμνήσει για την στελέχωση του Συμβουλευτικού Κέντρου, με τις ειδικότητες που προβλέπονται στο σχετικό άρθρο.

Προ πάσης δε άλλη αναφοράς να θέσουμε σε γνώση σας ότι όσο καιρό εκτελούμε τα καθήκοντά μας, διάφοροι δήμοι ανά την ελληνική επικράτεια αλλά και από τις Περιφέρειες που ανήκουν στο λεκανοπέδιο της Αττικής έχουν ήδη εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους για τη δημιουργία των υπό συζήτηση Δομών και Συμβουλευτικών Κέντρων ενώ ορισμένοι εξ΄ αυτών έχουν ήδη προβεί σε όλες τις απαιτούμενες προπαρασκευαστικές ενέργειες προς τούτο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας και των κοινωνικών επιταγών, όμως, αφενός συμμορφούμενοι προς τις νομοθετικές προβλέψεις, αφετέρου όποτε είναι αυτό δυνατόν, φροντίζουμε να προτρέπουμε εν δυνάμει φορείς να αναλαμβάνουν τέτοιες πρωτοβουλίες και δεσμευόμαστε για την επιστημονική-τεχνική υποστήριξη τους.

Γ. Η Γ.Γ.Ι.Α.Δ., σύμφωνα με το άρθρο 3ο του ν. 4604/2019, έχει την επιστημονική εποπτεία όλου του Δικτύου Δομών, παρέχοντας το **Κοινό Πλαίσιο λειτουργίας και δεοντολογίας των Δομών και της μεθοδολογίας προσέγγισης της συμβουλευτικής** (Οδηγός Παροχής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Λειτουργίας των υποστηρικτικών Δομών, Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής για τη σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας, Κανονισμοί λειτουργίας των δομών, Κώδικες δεοντολογίας κ.α.) **προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα ενιαίο σύστημα παροχής υπηρεσιών** στο Δίκτυο των δομών.

Επιπλέον, οι οικείες προσκλήσεις των ΠΕΠ προβλέπουν τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη λειτουργία ενός Συμβουλευτικού Κέντρου, ενώ υπογράφεται μεταξύ Γ.Γ.Ι.Α.Δ., Κέντρου Ερευνών για θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) και του εκάστοτε Δήμου δικαιούχου της δομής προγραμματική συμφωνία, που ορίζει τις υποχρεώσεις και αρμοδιότητες των συμβαλλόμενων μερών. Οι δικαιούχοι Δήμοι δεσμεύονται να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την προγραμματική συμφωνία, αναφορικά με τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Δικτύου δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας. Τέλος, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής παρέχει **όλη την απαραίτητη πληροφόρηση και καθοδήγηση σε κάθε Δήμο**, που εκδηλώνει ενδιαφέρον για τη δημιουργία δομής για τις γυναίκες θύματα βίας και περιλαμβάνει κάθε νέα δομή στο δίκτυο, παρέχοντας

όλα τα απαραίτητα εργαλεία για τη λειτουργία της.

Δ. Ειδικότερα, στην Κρήτη λειτουργούν δύο ξενώνες φιλοξενίας καθώς και δυο συμβουλευτικά κέντρα:

i) Όσον αφορά τις **δομές φιλοξενίας** λειτουργούν δυο:

-- μια στο **Ηράκλειο** Κρήτης, η οποία δημιουργήθηκε το Δεκέμβριο του 2013 και η οποία έχει φιλοξενήσει 72 γυναίκες θύματα βίας και 63 παιδιά και

-- μια στα **Χανιά**, η οποία δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2014 και η οποία έχει φιλοξενήσει 109 γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων και 93 παιδιά.

ii) Όσον αφορά τα **συμβουλευτικά κέντρα** λειτουργούν επίσης δυο:

--το ΣΚ Ηρακλείου, το οποίο δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2012 και το οποίο έχει εξυπηρετήσει έως σήμερα 2116 γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων και

--στο ΣΚ Ρεθύμνης, το οποίο λειτουργεί από τον Φεβρουάριο του 2013, έχουν εξυπηρετηθεί έως σήμερα 1156 γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων.

Ε. Ως απάντηση λοιπόν στα ερωτήματά σας (1, 2 και 3 ερωτήσεις) και για το ενιαίο αυτής, οφείλουμε να θέσουμε υπόψιν σας τις κανονιστικές διατάξεις που προβλέπουν τόσο τη δημιουργία δομών φιλοξενίας όσο και τη δημιουργία συμβουλευτικών κέντρων, δυνάμει του άρθρου 25 του ν. 4604/2019.

Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία αμφότερων των ως άνω δομών κοινωνικών παροχών και υποστήριξης θυμάτων έμφυλης βίας και συγκεκριμένα γυναικών **ανήκει κατά αποκλειστική αρμοδιότητα στους ΟΤΑ**. Μάλιστα, η διάταξη του άρθρου 25 είναι ενδοτικού δικαίου καθώς κάνει λόγο για δυνατότητα των Δήμων να συστήσουν τις οικείες δομές. Οι δομές αυτές συστήνονται ως οργανικές μονάδες και υπάγονται απευθείας στις οικείες Διευθύνσεις Κοινωνικών Υπηρεσιών έκαστου Δήμου. Πέραν όμως της πρωτοβουλίας που θα εκφράσουν οι ενδιαφερόμενοι Δήμοι και προ πάσης άλλης ενέργειας τους θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει την ανάλογη χρηματοδότηση τόσο για τη δημιουργία όσο και την εύρυθμη λειτουργία τους, χρηματοδότηση η οποία πρέπει να προέρχεται είτε από κάποιο χρηματοδοτικό εργαλείο είτε να προβλεφθεί και να ενταχθεί στον τακτικό προϋπολογισμό του ενδιαφερόμενου φορέα. Η χρηματοδότηση δε των Δήμων μπορεί να προέρχεται όπως ήδη αναφέρθηκε είτε μετά από πρόταση συμμετοχής τους σε κάποιο χρηματοδοτικό Πρόγραμμα, όπως για παράδειγμα ΠΕΠ. Είναι ανάγκη να καταστεί σαφές ότι από το αρχικό στάδιο της δημιουργίας φακέλου για την υποβολή πρότασης χρηματοδότησης έως και την υλοποίηση του έργου, η επιμέλεια και η ευθύνη ανήκει στον οικείο ΟΤΑ. Σε άλλη περίπτωση, με επιμέλειά του ο ίδιος ο Δήμος οφείλει να προχωρήσει στις σχετικές προβλέψεις και να εξασφαλίσει τη χρηματοδότησή του εντάσσοντας τις δομές φιλοξενίας ή/και τα συμβουλευτικά κέντρα στον τακτικό προϋπολογισμό του. Μάλιστα, απαραίτητος παράγοντας που πρέπει να συντρέχει και στις δυο ως άνω περιπτώσεις (εξασφάλισης χρηματοδότησης) είναι η μακροβιότητα και η βιωσιμότητα των δομών και των κέντρων, μετά και την αρχική περίοδο λειτουργίας τους οπότε και ο οικείος Δήμος με ευθύνη του οφείλει να μεριμνά για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών, δαπανών μισθοδοσίας, εξασφάλισης προσωπικού, υλικοτεχνικής υποδομής, κ.ο.κ. και την τελική τους ένταξη στον προϋπολογισμό τους.

Τέλος, όπως έχει αναφερθεί και ως άνω, ο ν. 4604/2019 και συγκεκριμένα το άρθρο 30 προβλέπει ότι η

Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία εποπτεύεται από την Υφυπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, δεν έχει σε καμία περίπτωση ιδρυτικό ρόλο στις ως άνω δομές ούτε εμπλέκεται στη θεσμική διαδικασία σύστασής τους.

Στην αρμοδιότητά μας λοιπόν ανήκει η επιστημονική εποπτεία όλου του Δικτύου Δομών που υπάρχουν στη χώρα. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι **μετά** την δημιουργία τους, οφείλουμε να παρέχουμε την τεχνογνωσία και την υποστήριξη στις διαδικασίες που εκτελούν, μέσω ενός **Κοινού Πλαισίου Λειτουργίας** (όλων των δομών), το οποίο ο Δήμος οφείλει να εφαρμόζει. Το Κοινό Πλαίσιο Λειτουργίας που αναφέρουμε είναι ουσιαστικά αυτό που θα λέγαμε ένας Οδηγός για τους οικείους Δήμους προκειμένου οι παρεχόμενες υπηρεσίες να γίνονται με συντονισμένο, ενιαίο και όμοιο τρόπο για όλους προκειμένου τα θύματα να νιώθουν οικειότητα και ασφάλεια όταν γίνονται δέκτες αυτών των προστατευτικών υπηρεσιών. Γι' αυτό άλλωστε το λόγο, μετά τη δημιουργία τους και πριν την έναρξη λειτουργίας τους έχουμε προβλέψει την υπογραφή προγραμματικής συμφωνίας, όπως αναφέρεται και ανωτέρω, με την οποία επικυρώνονται οι δεσμεύσεις των εμπλεκόμενων φορέων. Και πάλι, από το περιεχόμενο των Προγραμματικών Συμφωνιών προκύπτει καταφανώς και αναντίρρητα ότι στην αποκλειστική αρμοδιότητά μας ανήκει μόνον ο συντονισμός και η καθοδήγηση των αυτών δομών και κέντρων.

ΣΤ) Καταληκτικά, ως απάντηση στα υπόλοιπα ερωτήματά σας (4, 5 και 6 ερωτήσεις) και για το ενιαίο αυτής επαγόμεθα τα ακόλουθα:

Από τα αριθμητικά δεδομένα που παρατίθενται ως άνω στο τελευταίο χωρίο υπό στοιχ. Δ', κατά το χρονικό διάστημα των δυο τελευταίων ετών στον ξενώνα φιλοξενίας γυναικών του δήμου Ηρακλείου φιλοξενήθηκαν συνολικά 3 γυναίκες και 4 παιδιά από το νομό Λασιθίου και στον ξενώνα φιλοξενίας γυναικών δήμου Χανίων 1 γυναίκα με 1 παιδί από το νομό Λασιθίου.

Επιπλέον, στο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Ηρακλείου έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης της εφαρμογής panic button 39 γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, οχτώ (8) έχουν εγκαταστήσει την εφαρμογή, **ενώ καμία εξ' αυτών δεν ήταν από τον νομό Λασιθίου.**

Όσον αφορά δε το panic button, η ΓΓΙΑΔ μαζί με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και την εταιρία VODAFONE, προέβη στη δημιουργία της ειδικής εφαρμογής «Panic button», με σκοπό να βοηθήσει τις γυναίκες που βρίσκονται σε κίνδυνο να καλούν άμεση βοήθεια, με ασφαλή για αυτές τρόπο. Πρόκειται για μία εφαρμογή η οποία επιτρέπει στη γυναίκα που κινδυνεύει να ζητά βοήθεια με το πάτημα ενός κουμπιού στο κινητό της. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας τα τηλέφωνα των γυναικών συνδέονται με την αστυνομία, οι αρχές εντοπίζουν το στίγμα και μπορούν να παρεμβαίνουν χωρίς καθυστέρηση, για να τις προστατεύσουν. Το Panic Button χορηγείται πλέον σε όλη τη χώρα από όλα τα Συμβουλευτικά Κέντρα και την ελληνική αστυνομία.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ -ΠΑΛΙΟΥΡΑ

